



**BIURO  
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 02-09-2021 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich  
Stanisław Trociuk**

**WZF.7043.28.2020.MB**

**Pan  
gen. Jacek Kitliński**

**Dyrektor Generalny Służby  
Więziennej**

**Szanowny Panie Generale,**

uprzejmie informuję, że w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich prowadzone jest postępowanie wyjaśniające z wniosku por. \_\_\_\_\_, funkcjonariusza Służby Więziennej, Zakładu Karnego w \_\_\_\_\_, Oddziału Zewnętrznego w \_\_\_\_\_, który ujawnił naruszenie przez ówczesnego Dyrektora Zakładu Karnego w \_\_\_\_\_ przepisów ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2021 r., poz. 1064 ze zm. t.j. dalej: ustawa o Służbie Więziennej). W ocenie wnioskodawcy Dyrektor ZK polecił w dniu 20 października 2019 r., (wbrew przepisowi art. 18 ust. 3b ustawy o Służbie Więziennej) dokonać kontroli osobistej chłopca w wielu przedszkolnym dwóm funkcjonariuszkom, podczas gdy przywołany przepis jednoznacznie i kategorycznie nakazuje przeprowadzenie tej czynności przez funkcjonariuszy tej samej płci, co osoba kontrolowana. Za to ujawnienie został przeniesiony ze służby w Wydziale Ochrony Zakładu Karnego w \_\_\_\_\_ do służby w Dziale Ewidencji Oddziału Zewnętrznego ZK w \_\_\_\_\_, mieszczącym się w \_\_\_\_\_.

Faktycznym powodem tego przeniesienia, według wnioskodawcy, jest właśnie fakt zgłaszania uwag do sposobu działania jednostki, a przede wszystkim ujawnienie złamania przepisów przez Dyrektora ZK w \_\_\_\_\_. Stanowisko, na które został przeniesiony

mogło być obsadzone przez jednego z chętnych funkcjonariuszy pełniących służbę w OZ w . W jego ocenie fakt, że został przeniesiony praktycznie z dnia na dzień (rozkaz z dnia 29 listopada 2019 r., przeniesienie od dnia 1 grudnia 2019 r.) jest odwetem za jego działanie w interesie publicznym.

Z nadesłanej Rzecznikowi dokumentacji wynika, że funkcjonariusz informował o tym zdarzeniu i konsekwencjach, jakie poniósł na skutek jego ujawnienia, wyższych przełożonych (w tym pismem z dnia 24 stycznia 2020 r. Dyrektora Generalnego Służby Więziennej), jednak jego skargi nie przyniosły oczekiwanego skutku, w tym w szczególności przeniesienia go na powrót do służby ZK , gdzie mieszka jego rodzina.

Odnosząc się do sygnalizowanego przez funkcjonariusza problemu kontroli osobistej zauważenia wymaga, że z art. 18 ust. 3b ustawy o Służbie Więziennej wynika, iż kontroli osobistej dokonuje co najmniej **dwóch funkcjonariuszy tej samej płci co osoba kontrolowana**, w odrębnym pomieszczeniu niedostępnym w tym czasie dla osób postronnych. Z literalnego brzmienia tego przepisu jednoznacznie wynika, że niezależnie od wieku osoby kontrolowanej czynność tą przeprowadzają funkcjonariusze tej samej płci co kontrolowany. Ponadto przepisy zobowiązują do takiego sposobu wykonania czynności, aby możliwie jak najmniej naruszyć dobra osobiste osoby wobec której zostały podjęte (art. 18 ust. 4 ustawy o Służbie Więziennej). O ile z tego przepisu można wyprowadzić normę prawną wskazującą na potrzebę szczególnej wrażliwości wobec określonych grup społecznych (np. wobec osób z niepełnosprawnościami), o tyle wobec kategorycznego brzmienia art. 18 ust. 3b ustawy o Służbie Więziennej funkcjonariusz nakazujący przeprowadzenie kontroli osobistej czteroletniego chłopca przez dwie funkcjonariuszki naraża się na odpowiedzialność zawodową, która może być wynikiem np. zażalenia rodzica w trybie art. 18 ust. 6 ustawy o Służbie Więziennej (w tym przypadku podobno zostało wniesione przez osadzonego, ojca dziecka). Rozumiejąc intencje Dyrektora ZK w należy wskazać, że okoliczności niniejszej sprawy wywołują wątpliwości Rzecznika czy aktualne regulacje dotyczące przeprowadzania kontroli osobistej nie wymagają jednak doprecyzowania.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 poz. 627 ze zm.) zwracam się do Pana Dyrektora z uprzejmą prośbą o udzielenie wyjaśnień w tej sprawie.

**Z wyrazami szacunku,**

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/